

Mirela ZAFIRI

Dialog cu Doru Popovici

Personalitate complexă, compozitor, scriitor, profesor, critic muzical, muzicolog și om de radio, **Doru Popovici** face parte din generația Nichita Stănescu. Născut la Reșița începe studiile muzicale cu Jaroslav Lang și Eduard Pavelka. Personalitatea sa muzicală s-a format la Timișoara sub îndrumarea lui Liviu Rusu. La București, la Conservatorul Ciprian Porumbescu a fost discipolul lui Mihail Jora, Mihail Andricu, Theodor Rogalski, Marțian Negrea și Zeno Vancea. S-a perfecționat la Darmstadt, 1968, cu György Ligeti, Erhard Karkoschka, Günter Becker și Christoph Caschel. *Muzicolog* de mare clasă, intransigent și imparțial, al cărui discurs inspirat mi-a marcat creșterea din anii primari până în prezent, este un promotor însuflețit al muzicii românești, al compozitorilor români, indiferent de

interconexiunile dintre ei, și al interpreților pentru care arta este a doua natură.

Simbol al Radiodifuziunii Române, colaborator permanent al acestora, în ultimii ani a onorat prin prezența sa posturile de radio România Cultural și Muzical, cu emisiunile: *Lucrări instrumentale* și *Corespondențe Spirituale*, emisiuni de adâncă împărtășire muzicală, poetică și în general de cultură românească. Doru Popovici este vocea blând curgătoare care-și manifestă vehemența pe aceeași frecvență cu bucuria. Este vocea imparțialității, a apartenenței la spiritualitatea geografică românească, fără condiționări sau interdependențe, în general fără nici un fel de rezerve în a-și exprima părerile și crezul. După cum singur declară cu mândrie combativă: “am fost anti și pe vremea comuniștilor, sunt și acum”.

Profesor asociat la Universitatea Națională de Muzică și la Universitățile particulare Lucefărul și Spiru Haret din București, cunoaște generații întregi de viitori interpreți pe care-i îndrumă consecvent spre universul muzicii românești. A publicat *mii de studii, articole, cronici, recenzii* în toate ziarele de mare tiraj și în revistele de specialitate (muzicale și literare) din toată țara fiind considerat *recenzentul numărul 1* al fenomenului editorial românesc. Ctitor în muzicologia românească al fenomenului literar inedit de *interviu epistolar*, autorul dezbaterilor istorice cu Dimitrie Cuclin sau Ion Piso, *memorialist* (Falimentul verde) și scriitor de *monografii* (Nicolae Kirculescu, Mircea Popa, Nicolae Brânzeu, Ruxandra Donose, Miltiade Nenoiu), Doru Popovici este, după cum l-a numit Zeno Vancea “ultimul zimbru”, reprezentant de seamă și totodată promotor asiduu al generației sale, menținând o stare de forță culturală românească prin discursul său fluent, prin condeiul inspirat, prin muzica sa adânc și pozitiv naționalistă, prin însăși existența sa înrădăcinată în felul de a fi românesc.

Viorel Cosma sintetizează în magistralul său *Lexicon - Muzicieni din România*: "Drumul creator al lui Doru Popovici a mers – timp de o jumătate de veac – într-un perfect paralelism între compoziție și muzicologie, între literatură și critică muzicală, iar după 1990 cu accente mai pronunțate și spre pedagogie... Dacă până către 1975 – 1980 a manifestat o atenție sporită către muzica de operă și simfonică, ulterior s-a orientat mai mult spre muzica vocală, corală și camerală".¹

Maestrului Doru Popovici îi datorez ideea recitalului Eminescu – în anul Eminescu (2000), recital care a făcut ulterior înconjurul României pricinuindu-mi mari satisfacții profesionale și umane cognitive; Domniei Sale îi datorez încurajarea umilului mei condei, în a pune pe hârtie gânduri muzicale, în articole sau eseuri citite în prefața emisiunilor sale radiofonice; Domniei Sale îi datorez susținerea în temerara acțiune de înscriere la Doctorat, în octombrie 2000. Maestrul Doru Popovici a fost primul care a recunoscut în mine rapsodul doinind românește, a fost cel ce mi-a încurajat și susținut înclinarea nativă către liedul românesc, povățuindu-mă pe calea deloc ușoară a muzicii vocal – instrumentale românești contemporane. Dorința Maestrului, uneori exprimată vehement, de a mă dedica exclusiv interpretării liedului românesc - unde susținea Domnia Sa că mă ridic la cea mai înaltă cotă a măiestriei – nu am putut-o îndeplini, datorită caracterului plurivalent al personalității mele, care are nevoie de interpretare în toate genurile muzicale pentru a se simți plenar în dezvoltarea sa. Însă precum adevărat este că, după gradul de pregătire spirituală pe care îl avem la un moment dat al vieții noastre, chemăm în prejma noastră entități care să ne ajute și îndrume pe calea pe care dorim să mergem – iar pentru mine Doru Popovici a fost și este o astfel de îndrumare - la fel de adevărat este că liedul românesc a fost și va rămâne pentru mine o permanentă revenire la matcă. La fel cum internaționalizarea este bună pentru un artist, pentru a-și lărgi cunoașterea și a se îmbogăți experiențial, tot la fel de important este să nu-și piardă sevele, iar eu am rădăcini adânci în sufletul Banatului care mă hrănește spiritual, împlinindu-mi devenirea.

Pentru permanenta grijă, susținere și supraveghere îi aduc ***prinos de mulțumire Maestrului Doru Popovici, acum, la aniversarea a 60 de ani de activitate componistică și radiofonică.***

MZ: Care este mesajul componisticii dvs.?

DP: Am pledat și pledez pentru o creație înrădăcinată în spiritualitatea românească, cu o întrepătrundere între tradiție și inovație, întru etic și estetic și cu teme majore. Pledez pentru protecție socială, pentru cultură și pentru răspândirea percepțelor christice.

MZ: Compozitorii preferați?

DP: Marii lirici în frunte cu Mozart, Schubert, Debussy, Faure, Wagner, Enescu și Messiaen.

MZ: Care este cea mai iubită compoziție a dvs.?

DP: Opera „Mariana Pineda”, prezentată în anul Federico Lorca, în Spania, sub conducerea lui Octavian Calleya.

MZ: Poeme preferate?

DP: Cele concepute de Sfântul Eminescu, apoi de Arghezi, Blaga, Bacovia, Voiculescu. Am recitat după 30 de ani articolele politice ale lui Eminescu – parcă sunt scrise în zilele noastre. El rămâne un sublim român filoromân.

MZ: Cum decurge propriu zis creația la Dvs.?

1. Cosma, Viorel; *Muzicieni din România* – *Lexicon* – volumul VIII, paginile 91 - 101.

DP: Scriu ușor și repede, după o lungă perioadă de meditație legată de respectiva compoziție. Scriu din plăcere, nu pentru sertar - ci pentru public, dar nu și pentru inculți sau antiromâni.

MZ: Vă considerați un om direct, sau mai degrabă un iscusit diplomat?

DP: Nu am fost niciodată diplomat. Fiind și critic muzical, muzicolog și scriitor, nu pot fi diplomat. Dimpotrivă. Spun ceea ce gândesc. De aceea am mulți dușmani. Îl înțeleg pe înțeleptul Borges care a accentuat că „Nu mă interesează cu cine a votat Shakespeare” și pledez pentru o autonomie a esteticului.

MZ: Vă considerați un perfecționist?

DP: Da. Mă rog bunului Dumnezeu să nu apuc ziua în care să fiu mulțumit de ceea ce am compus!

Doru Popovici se numără printre compozitorii care potențează profilul melodic cu dimensiunea timbrală a vocii, miniaturile sale fiind toate insuflăte de particularitățile vocii pentru care au fost scrise. Mă număr printre privilegiații care beneficiază de inspirația creatoare a Maestrului, Domnia Sa dedicându-mi câteva dintre opusurile recente, datorită potrivirii timbrale a glasului meu pe primele lieduri interpretate, condiționare inițială ce a amplificat contextul interiorizat - dramatic.

Deși experiența pe care o aveam atunci când am cântat întâia dată muzica Maestrului era a avântului tinereții, prin abordarea unui număr de lucrări relativ mare din creația Domniei Sale am deprins melodierea care se cere vocii, în mai toate lucrările sale. Afirm acest lucru fiindcă, în decursul timpului mi s-a confirmat în practică intuiția muzicală de la începuturile carierei, și anume, că fiecărui compozitor îi corespunde plener un anumit gen de voce. După cum se știe vocea este oglinda sufletului. Nu sunt mulți cântăreții care să schimbe culoarea, grosimea și tonicitatea vocii de la un compozitor la altul sau chiar de la o piesă la alta. Desigur, când te joci mult cu vocea, se poate să scontezi pe anumite efecte, care la un moment dat nu coincid cu viziunea compozitorului, caz întâmplat mie în aceeași perioadă de început cu liedul Poarta, al Corneliei Tăutu, pe care nu o cunoșteam personal. Mi se pare importantă colaborarea cu creatorul deoarece din discuțiile interpret – compozitor se naște acea intuire a filonului expresiv pe care autorul și-ar dori să meargă cel ce-i cântă lucrarea. Muzica îl caracterizează pe cel ce o scrie, într-un mod foarte intim și personal. Cunoscând autorul, și cercetându-i lucrările este mult mai ușor să dibuiești doleanțele neexprimate în partitură. După cum am mai afirmat, litera partiturii este doar începutul drumului, sunetul de referință de la care pornim dantela personală a interpretării.

Revenind, cunoașterea personalității *ultimului zimbru* m-a ajutat mult în interpretarea lucrărilor Domniei Sale. Nu este un lucru minor faptul de a se fi născut la Reșița, în Banat, unde *cântă tot natul*, unde graiul e domol, iar cuvântul dat e lege. Aceste lucruri transpar în muzica sa, și cunoscându-le am descoperit dulceața vocii care se potrivește ca vocalitate creației sale. Abordând în acest fel Poemele și Motetele, lungimea frazei muzicale nu mai este atât de dificilă...

Vă invit la un succint periplu printre câteva piese dintre cele 24 care mi-au fost încredințate din creația pentru voce a Maestrului.

În muzica lui Doru Popovici distingem trei perioade. Prima, **Perioada Post impresionistă** îmbină armonios elementele de tehnică Debussy - istă cu mijloace de expresie ale folclorului românesc într-un lirism doinit, mai bine spus o stare sufletească elegiacă – visătoare ca în liedurile pe versuri de Eminescu, Bacovia, Topârceanu, Blaga, Goga și Labiș.

Doru Popovici: „Am ales poetica lui Eminescu deoarece ea reprezintă sufletul românesc redus la esență, relevând un lirism rafinat și o muzicalitate profundă, încât de câte ori îi aprofundez poemele am impresia că al său cuvânt cântă. Cred că George

Călinescu a avut mare dreptate când a spus: Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate și câte-o stea va veșteji pe cer în depărtări, până acest pământ să strângă din nou toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de țăria parfumurilor sale.”¹

Dintre sute de catarge este titlul și motto-ul recitalului construit de mine în anul 2000, această piesă îmbrăcând în ea minunea Eminescu cel mai plastic, dintre toate liedurile pe care le-am auzit. Construcția sa este deosebită, eu neîntâlnind între liedurile interpretate până acum ceva similar în componistica română, decât – asemănător într-un fel, ca și idee armonică în liedul Moină, pe versurile lui George Bacovia, compus în 1952 - tot de Doru Popovici - unde pianul cântă în altă gamă față de voce. (Moina a fost pentru mine prima întâlnire cu muzica lui Doru Popovici. S-a întâmplat în anul IV de Conservator, la clasa Doamnei Profesor Universitar Georgeta Stoleriu și a fost prima piesă de acest fel cântată. Solistul are de luptat cu politonalitatea, pianul fiind scris în Re minor, în grav, în mediu, în Mi Bemol minor, în timp ce vocea melodiază în Mi Bemol minor cromatic, cu rezonanțe orientale. Doru Popovici, alături de compozitori ca Darius Milhaud, Mihail Jora, a pus cu o mare subtilitate în evidență acest procedeu.)

Oscilația permanentă Fa minor - La Bemol Major este sunetul valurilor, șuieratul vântului. B-ul ne face o surpriză transpunând brusc discursul sonor cu un semiton mai sus – o legănare La Major - Fa Diez Minor într-un mezzopiano ceva mai prezent, în comparație cu restul piesei care se petrece în intensități de la piano în jos. A - B-ul se repetă de două ori iar Coda este formulată ca o concluzie Piu Lento pianississimo pe repetițiile valurile, vânturile... - cele ce rămân vecinic, în tonalitățile de la început.

Această piesă am reușit să o abordez cu o tehnică mai specială, în falset, despre care se spune cum că femeile nu l-ar avea, dar din moment ce eu îl pot folosi... și cunosc multe persoane care-l folosesc numindu-l în diverse feluri - de la voce moale până la mezzavoce - e clar că este doar o divergență de denumire. Singura parte cântată, în viziunea mea, este partea mediană, în rest am simțit-o ca pe-un bocet scâncit liniar pe-un fir de șoaptă, pentru că mai multă voce ar rupe echilibrul atât de precar dintre armonii, dintre valuri și vânturi, și-n același timp ar necesita mai multe respirații. Toată piesa am conceput-o în 8 respirații - fără final - câte două pe fiecare strofă.

La Timișoara am inaugurat sala Orpheum cu acest recital, avându-l pe Ovidiu Giulvezan - cunoscutul profesor și muzicolog - ca prezentator și comentator. După piesa *Dintre sute de catarge* a afirmat în fața publicului că nu se poate abține să nu atragă atenția asupra manierei de abordare a acestui lied “cu un fel de voce pe care nu știe cum s-o numească și n-a mai întâlnit-o în sălile de concert, dar care este cea mai potrivită abordare pentru această piesă”². Acest fir de voce din care pornește și în care sfârșește piesa, are pentru mine semnificația unei stări de abandon, de sfârșire în fața sortii, și prin acceptare, de spiritualizare. Trebuie să fie moale, plutind aproape nevibrat și absolut egal în intensitate și culoare - fiecare silabă curgând din cea anterioară fără nici un hop – până la finalul de consistența unei șoapte, la limita inferioară a sonorității unui pianississimo.

1. Zafiri, Mirela; De ce Eminescu? De ce versurile alese? Anchetă realizată în Actualitatea Muzicală numărul II / octombrie 2000, Revista Uniunii Compozitorilor și Criticilor Muzicali din România, cu ocazia recitalului *Dintre sute de catarge*, prin amabilitatea celor 10 compozitori contemporani cântați.

2. Giulvezan, Ovidiu; în Prezentare la recitalul Joc de iluzii, Timișoara, Inaugurarea Sălii Orpheum a Facultății de Muzică în Stagiunea camerală a Filarmonicii din 12. 10. 1999.

Dintre sute de catarge este minunat caracterizat de soprana Bianca Manoleanu în cartea sa *Direcții poetice în creația românească de lied a secolului XX* ca "forma muzicală ideală a acestui vers"¹

Dacă nu ar exista *Dinte sute de catarge*, ar rămâne minunata muzică inspirată de poezia lui Blaga. *Sus* este pentru mine expresia romantismului compozitorului, de la alegerea textului până la întruchiparea sa în muzică. Pianul ne introduce în atmosfera de înălțare spirituală pe care doar dragostea o poate da, printr-un arpeggiu ascendent, pregătind descântecul vocii, ce-și ia avânt spre acutul stării de bucurie din primele măsuri, prezentând dintr-o suflare toată fericirea pământului în iubire. Vălurirea arpeggiilor pianului, încet descendentă, subit ascendentă, ne conduce spre starea de poveste care a determinat izbucnirea tumultuoasă a enunțului. Următoarea frază beneficiază de suportul armonic al pianului, pe acorduri de largă întindere. Calmul relativ este întrerupt de un nou arpeggiu ascendent, la pian, ca un puseu din febra strigătului de-nceput. Povestea vocii continuă, ajungând la apogeul, în forte, în timp ce pianul revine din nou în starea bucuriei înaripate ca un foc de artificii, strigându-și cerului preaplina sufletesc. Atmosfera se înseninează, pierzându-se în visare: *Numai noi doi. Sus.* într-un do filat spre pianissimo, al vocii, risipit în rarefierea atmosferei piscului, odată cu contra Fa-ul transcendent al pianului, ce dă semnalul transmătării celeste.

Perioada Expresionistă: Doru Popovici este primul dodecafonicist din România după cum scria în *Le Monde*. Altfel spus, a obținut o sinteză personală îmbinând tehnica serială dodecafonică cu elemente din folclorul românesc. Un exemplu grăitor sunt Trei lieduri pe versuri de Blaga, Două lieduri pe versuri de Arghezi, sau Patru lieduri pe versuri de Labiș. La acestea asociem Sonata pentru două violoncele, Sonata pentru două viole, Cvintetul Omagiu lui Țuculescu, Operele Prometeu și Mariana Pineda, Baletul Nunta și Trei madrigale pe versuri de Blaga. În contextul muzicii românești și al perioadei respective - înțeleg prin acestea închistarea comunistă în fața anumitor subiecte sau modalități de exprimare liberă - opera Prometeu a fost un act de mare curaj componistic, prefigurând o revoluție în limbajul muzical. Doru Popovici se încadrează între curajoșii pionieri care au îndrăznit să se exprime componistic într-o manieră ce a depășit nivelul timpului, înnoindu-i mijloacele de exprimare. În această perioadă predominant este sentimentul tragic exprimat prin recitativul cromatic, ca în *Inscripție pe un mormânt* pe versurile lui Tudor Arghezi. Procesul de adaptare și modificare a tehnicii seriale dodecafonice în îmbinarea și altoirea sa pe elemente din folclorul românesc, produce o mutație în creație, născându-se un model stilistic nou, derivat dintr-o structură arhetipală mai mult sau mai puțin diferită de modelul la care se raportează. Tocmai în această diferență constă originalitatea miniaturii românești. Expresia este cea care înveșmăntează substanța liedului în totalitate, fizionomia discursului vocal fiind într-un tot subordonată forței emoționale a versului.

Exercitarea influenței unei serii de factori noi în destinul Maestrului Doru Popovici duc la permutări serioase în opera sa, trasând o nouă schimbare de direcție, concretizată în **perioada bizantină**. Melosul arhaic bizantin este tratat printr-o tehnică post – renașcentistă, precum în Simfonia III - a Bizantină, prima simfonie română închinată Crăciunului, Simfonia a – VI - a în memoria lui Iorga, Poem bizantin, Codex Caioni, Arie bizantine, Imne bizantine, Motete, Operele Statornicie și Prostituata. Așa cum spunea Dimitrie Cuclin, liedurile din această perioadă au o grandoare austeră și hieratică, cu o

1. Manoleanu, Bianca Luigia; *Direcții poetice în creația românească de lied a secolului XX*, Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2005, ISBN 973-7857-10-09, pagina 71.

mare interiorizare în care sentimentul căinței creștine se reliefează impresionant. De altfel în ultima operă - Maria Magdalena - ideea căinței e tema principală. Ea apare și în Imn bizantin pentru Sfânta Fecioară Maria opus 125, pentru voce, vioară, cello și pian, pe un text liturgic a cărui primă audiție absolută mi-a fost încredințată. Rolul și semnificația discursului vocal, în acest caz, este de anticipare și amplificare a sensului religios, efectul estetic al vocalității fiind implicit funcție revelatoare a textului poetic.

Și în această perioadă Doru Popovici cultivă cantabilitatea, însă spre deosebire de post - impresionism, acum predomină melosul bizantin și psaltic.

Motetul *Evocare* de Doru Popovici, opus 110, pe versurile Maestrului, l-am interpretat în primă audiție absolută la Sala Radio, București, în 19. 01. 2000, în compania Orchestrei de Cameră Radio, Dirijor Constantin Brâncuși. Evocarea se referă la *Sfânta Iugoslavia*, și a fost conceput ca reacție la evenimentele politice ce au dus la scindarea federației. Orchestra pregătește atmosfera poetică, harpa își vălurește corzile, iar soprana începe să descrie în valori ponderate, bine potrivite pe metrica versului frumusețea reliefului țării de dincolo de Dunăre. Prezentarea temei sopranei are loc fără suport armonic, neacompaniată, pe parcursul a 49 de măsuri, în andante. După această monodie, soprana își continuă discursul sonor, orchestra intrând fără nici un preambul pe tonul la care se presupune că a ajuns soprana. Nostalgia timpurilor de pace transpare în versul inspirat. Starea națiunii îl îndurează pe compozitor, contribuind la mătrea centrului de greutate din sfera politicului în cea a filosofiei existențiale, - provocând un maxim intonațional în acut, de o intensitate forte, - prin întoarcerea spre religie. Astfel se pregătește încheierea motetului, într-o atmosferă de rugă, pe o vocaliză în piano, ce se stinge în pianissimo. Valoros și inedit în același timp, pornit ca reacție la o invazie întâmplată la granițele țării noastre, demonstrează forța implicării profunde a unui compozitor de talia lui Doru Popovici în întâmplările vieții noastre pământești. Consider meritorie luarea de poziție în creația muzicienilor români din toate timpurile, și apreciez curajul unor astfel de ieșiri la rampă.

Cele Două Imne Bizantine de Crăciun, opus 40 Numărul 3, sunt scrise pe teme din secolul X – XI. Mobilitatea unduitoare a fluxului melodic printr-o mișcare ușor descendentă sau ascendentă, însoțită deseori de apogiaturi ce subliniază stilul bizantin, melismele pe vocale schimbate în mod frecvent, în curgerea textului dau acestor poeme un aer arhaic de o frumusețe cu totul aparte. Exactitatea ritmică și intonațională sunt esențiale în interpretarea celor două imne, având în vedere că toate ornamentele vocii trebuie să se încadreze în crisalida formei armonice date de Maestru. Pianul are rolul fundamentului, al isonului, uneori dublând vocea, alteori evoluând într-o susținere armonică, pe acorduri compacte. Fără întreruperea sonorității generale și a ritmului molcom al frazei muzicale, interpretul trebuie să sublinieze fiecare apogiatură printr-o ușoară și relativ rapidă accentuare, sau mai degrabă spus printr-o discretă lovitură de glotă. Subliniez încă o dată, fără întreruperea sunetului. Aceste mici alunecări melismatice dau izul autentic muzicii bizantine. Ele trebuie să aibă altă sonoritate decât curgerea melodiei, altfel se transformă în mordente. Este o tehnică specială în interpretarea acestei muzici, în trecut se studiau cel puțin 10 ani până se ajungea la perfecțiunea intonațională, cu sferturi de ton sau chiar come. Senzația mea din punct de vedere tehnic în interpretarea melismelor este relativ similară cu tehnica ioderului, pe subdiviziuni infime, mult mai mici, în care fragmentele intonate sunt mult mai apropiate ca poziții producând o evidențiere delicată a sunetului. Într-un dulce celest, ultima parte se stinge pe note lungi, lento, într-un ecou pe bolta catedralei sufletului nostru, amin.

În virtutea limbajului muzical, a influenței de sorginte bizantină, dar și a unei diversificări neconvenționale funcție de unele texte miniaturale apărute în ultima perioadă,

creația Maestrului s-a îmbogățit cu poeme noi sau Motete, toate în stil bizantin. Menționez dintre primele audiții ale ultimilor ani poemele: *Dumnezeu și Bach*, pe versurile lui Corneliu Vadim Tudor, *Poeme într-un vers, opus 165*, pe versurile Paulei Romanescu, sau *Eu te-am iubit*, pe versuri de Pușkin. Faptul că nu a abandonat nicicând creația, și încă simte că mai are ceva de spus în peisajul componistic național, ne dă măsura înzestrării sale.

Pentru Doru Popovici îmbinarea muzicii cu textul poetic a fost întotdeauna o prioritate fertilă în individualizarea și vitalizarea fizionomiei discursului vocal.

Doru Popovici este un liric prin excelență. Câteva teme sunt predominante în opera sa muzicală. În primul rând tema religioasă, prezentă în ultima fază a componisticii în *Imne Bizantine, Arie Bizantine, în Motetele corale*, în piesele lente ale muzicii camerale și simfonice, și în cele două opere: *Statornicie și Prostituta*.

În faza a doua a muzicii sale întâlnim adesea tema pastorală. Admirația pentru relieful Banatului natal este evidentă, manifestându-se pregnant în această fază a evoluției sale.

Compozitorul consideră că în acest context geografic se detașează alternanța de deal-vale concepută de Lucian Blaga ca spațiu mioritic. Precum un alt fiu credincios al pământurilor natale, Zeno Vancea, și călcându-i pe urme în multilateralitatea domeniilor muzicale accesate, Doru Popovici susține că echilibrul sufletesc al bănățenilor este legat de acest relief undulat, cu suieș - coborâșuri moi, fără asprimi, din Vestul țării. În Opusuri precum *Pastorale bănățene, Madrigale bănățene* pe versurile lui Alexandru Jebeleanu, *Imn* închinat orașului natal Reșița, cu care a câștigat Premiul Uniunii Compozitorilor din România sau liederurile *Doina și Cântec vechi* se reliefează admirația sa pentru acest mirific loc căruia îi păstrează într-un colț înlăcrimat de inimă, o viziune paradisiacă, precum în Trilogia lui Blaga: *Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai*.

Tema iubirii ocupă un loc foarte important în liederurile lui Doru Popovici. El preferă în acest caz recitativului cantilena de amplă respirație, aproape Pucciniană (între multele scrieri ale Domniei Sale menționez că este și autorul monografiei Giacomo Puccini).

Nu întâmplător, poeții săi preferați sunt: Eminescu, Blaga, Goga, pentru care femeia apare ca o redescoperire postumă înălțată la dimensiune de legendă. În cartea sa *Arta Trubadurului* Doru Popovici subliniază ideea după care, trebuie să revenim la manierele nobile ale trubadurilor față de femei. Uneori iubirea pentru femeie se combină cu adorația pentru Cel de Sus (*Poemele Evei*). În operele sale, personajele ce se sacrifică pentru dragoste sunt cele feminine: Eromeni din Prometeu, Mariana Pineda, Maria Magdalena, Lucia Vorvoreanu. Ca și Eminescu, Doru Popovici consideră femeia iubită ca o copie imperfectă a unui prototip ideal, nerealizabil. În cartea dedicată lui Wagner, el accentuează faptul că Mathilde Wesendonck, marea iubire a Pann-ului de la Bayreuth nu a putut fi fericită, deoarece marile iubiri se pot realiza numai într-o lume transcendentă.

În poemele sale literare pune într-un con de limpezimi ideea potrivit căreia o femeie când se destăinuie apropie pe iubitul ei de Dumnezeu, încât până și moartea devine mai puțin probabilă.

MZ: Cum vedeți legătura interpret / compozitor?

DP: Compun alegându-mi, eu, interpretul, și după o indiscutabilă inspirație. Sunt un neoromantic... Legătura o văd, cerând interpretului respectiv nu numai talent ci și o vastă cultură.

MZ: Cum vedeți integrarea liedului românesc în context universal?

DP: Liedul românesc face parte din cel universal. De la Mihail Jora până la cei tineri el are ca teză folclorul și arta sonoră bizantină, iar ca antiteză muzica universală, ca să ajungă la sinteză, iar în această privință, piesele din „cvartetul de aur” al creatorilor români – Eminescu, Enescu, Brâncuși, Eugen Ionesco pot să ne ofere exemple multiple.

MZ: Ce înseamnă pentru Dvs. Uniunea Compozitorilor din România?

DP: Uniunea Compozitorilor și a Muzicologilor din România semnifică enorm pentru mine. Ea s-a format și dezvoltat admirabil, după anii 1964, dar suferă în acești ani o cumplită involuție, deoarece bugetul pentru cultură a ajuns sub 1%. Pledez pentru protecție socială pentru cultură și pentru răspândirea învățăturilor creștine. Trăim într-o țară unde deculturația adesea triumfă iar economicul strivește spiritul. Sper să reînvie conceptele estetice ale aceluia răscolitor Rinascimento.

Cea mai bună caracterizare a omului și artistului Doru Popovici a fost făcută de George Sbârcea, un Maestru al caracterizărilor: este o contradicție între vehemența lui Doru Popovici (creatorul eufoniei dorului - dor) și lirismul doinit al multor pagini vocale create de dânsul pentru care ar trebui să iscălească, nu Doru Popovici, ci... Dorul Popovici.